

Dracontii opera quae extant

De laudibus Dei (ll. I-III [2327 exa.])

Satisfactio (158 eleg.)

Orestis tragoedia (971 exa.)

Romulea (2354 vv. [exa. + troc.])

De mensibus (apud B. Corium [24 exa.])

De origine rosarum (apud B. Corium [7 ele.])

frg. 1 (*Florilegium Veronense* [3 exa.])

frg. 2 (apud T. Calchum [2 exa.])

1) Salv. gub. 7, 67

Una tantum universarum illic urbium principe et quasi
 matre contentus sum, illa scilicet Romanis arcibus
 semper aemula, armis quondam et fortitudine, post
 splendore ac dignitate. Carthaginem dico et urbi
 Romae maxime adversariam, et in Africano orbe quasi
 Romam.

2) Codex Neapolitanus IV E 48, f. 11r

*Exp. (Controversia Statue viri fortis quam dixit
 in Gurgulianis thermis Blossius emilius
 Dracontius vir clarissimus et togatus
 Fori proconsulis armiae Karthaginis
 apud proconsulem Patidegimus)*

3) Codex Vaticanus Reg. lat. 1267, f. 150v

Explicit Satisfactio Dracontii ad Gunthamundum
 regem Guandalorum, dum esset in vinculis.

4) Drac. laud. 3, 653

me miserum, quanto cecidi de culmine lapsus!

5) Drac. Rom. 1

Orpheum vatem renarrant ut priorum litterae
 cantitasse dulce carmen voce, nervo, pectine
 inter ornos, propter amnes adque montes algidos,
 (quem benignus grex secutus cum cruenta bestia
 audiens melos stupebat concinente pollice: 5
 Tunc feras reliquit ira, tunc pavor iumenta, <tunc>
 lenta tigris, cervus audax, mitis ursus adfuit.
 Non lupum timebat agna, non leonem caprea,
 non lepus iam praeda saevo tunc molosso iugiter.
 Artifex natura rerum quis negat concordiam, 10
 hos chelys musea totos Orpheusque miscuit):
 sancte pater, o magister, taliter canendus es,
 qui fugatas Africanæ reddis urbi litteras,
 barbaris qui Romulidas iungis auditorio,
 cuius ordines profecto semper obstupescimus, 15
 quos capit dulcedo vestri, doctor, oris maxima.
 Nostra vota te precamur ut secundes, optime,
 ante cuncta non recusans illud ipse pendere

non tuas qui rite laudes, mente sed qua concinam:
 os licet nihil valemus, mos tamen gerendus est. 20
 Ergo deprecantis, oro, cinge lauro tempora.

6) Anth. Lat. 376 R.² [= 371 Sh. B.], 28-36 (Florentini)

Nam Carthago suam retinet per culmina laudem,
 Carthago regimen; victrix Carthago triumphat,
 Carthago Asdingis genetrrix, Carthago coruscat, 30
 Carthago excellens Libycas Carthago per oras,
 Carthago studiis, Carthago ornata magistris,
 Carthago populis pollet, Carthago refulget,
 Carthago in domibus, Carthago in moenibus ampla,
 Carthago et dulcis, Carthago et nectare suavis, 35
 Carthago florens, Thrasamundi nomine regnans!

7) Drac. laud. 3, 136-139

Ostendit [*sc.* Deus] cunctis ut nil praeponier umquam
 debeat aeterno Domino qui cuncta creavit,
 cuius amore pio sunt contemnenda pericla
 vel quaecumque placent animis et quicquid amatur.

8) Drac. laud. 3, 257-261; 296-299; 311-314

historias curram Danaum gentisque Quirini, 257
 qui pro laude sua vel qui pro regno alieno
 mentibus infecti animosae cladis amore
 ausi omnes scelerare manus de morte suorum 260
 aut certe de strage sua.

(...)

Ara Philaenorum Libycas possedit harenas 296
 limitis exusti, fratrum memoranda sepulcra;
 extiterunt aliis tamquam sibi mentis avarae.
 Nec caespes fecundus erat, sed limes adustus.

(...)

Quid facerent fratres, si florea rura petissent, 311
 si tellus fecunda foret nimis ubere glebae
 aut si vipereis non esset noxia tellus
 flatibus et nullas mandarent sibila mortes?

9) Drac. laud. 3, 512-517

Dives Dido fugax extincti coniugis ultrix
 urbis Elissaeae perfectis moenibus amplae
 ipsa pyram manibus propriis construxit ut aram,
 quam pedibus furiata suis conscendit et arsit. 515
 Impulit ad flammam accurrere funera viva
 aut amor Aeneae, veniens aut terror Iarbae.

10) FGrHist. III b, 566 (Timaeus fr. 82 Jacoby)

Θειοσσώ. ταύτην φησὶ Τίμαιος κατὰ μὲν τὴν Φοινίκων
 γλώσσαν Ἑλίσσαν καλεῖσθαι. (...) κτίσασα δὲ τὴν
 προειρημένην πόλιν, τοῦ τῶν Λιβύων βασιλέως
 θέλοντος αὐτὴν γῆμαι, αὐτὴ μὲν ἀντέλεγεν, ὑπὸ δὲ
 τῶν πολιτῶν συναναγκαζομένη, σκηψαμένη τελετὴν
 τινα πρὸς ἀνάλυσιν ὄρκων ἐπιτελέσειν, πυρὰν
 μεγίστην ἐγγὺς τοῦ οἴκου κατασκευάσασα καὶ ἄψασα,
 ἀπὸ τοῦ δώματος αὐτὴν εἰς τὴν πυρὰν ἔρριπεν.

11) Drac. Rom. 5, 148-150

Carthago duorum
 annua nobilium praestabat funera templis
 Saturnoque seni pueros mactabat ad aras. 150

12) Verg. Aen. 4, 645-647; 655-656

interiora domus inrumpit limina et altos 645
 conscendit furibunda rogos ensemque recludit
 Dardanium, non hos quaesitum munus in usus.
 (...) 655
 «Urbem praeclaram statui, mea moenia vidi,
 ulta virum poenas inimico a fratre recepi...»

13) Drac. Sat. 283-284

Si ipse ego peccavi, quaenam est, rogo, culpa meorum,
 quos simul exagitat frigus inopsque fames?

14) Drac. Rom. 6, 14-15; 34; 39-44; 98-102; 112-120

arma serat Martis, quibus et proludere nostis
 et bellum, si tempus eget, perferre valetis 15
 (...) 34
 Publica magnifice per moenia vota gerantur
 (...) 40
 Et, quod maius erat, laesi tribuere salutem
 fortunamque mihi reducem pietate nouarunt.
 Quisquis adest sapiens scholasticus atque peritus
 accurrit laudare volens, cantare paratus
 quanto ego festinem laudes et carmina ferre
 pro meritis animisque virum?
 (...) 100
 At Venus attingens urbem petit antra mariti
 Neptunique domos intravit Maximianas:
 illic turba fremit matrum iuvenumque pudica
 et matronali sponsas cinxere corona,
 pompa catervarum felix votiva canebat
 (...) 115
 imperat ille libens imbutas melle sagittas
 misit et ambarum sensus transfixit harundo,
 corda ferit iuvenum veniens et pectora fratrum,
 quorum vota sonant.
 (...) 119
 Pergitur ad thalamos, convivia laeta celebrant,
 agmina saltantum miscentur lusibus aptis

15) Drac. Sat. 21-26

ut qui facta ducum possem narrare meorum,
 nominis Asdingui bella triumphigera,
 unde mihi merces posset cum laude salutis
 munere regnantis magna venire simul,
 praemia despicerem tacitis tot regibus almis, 25
 ut peterem subito certa pericla miser

16) Prosp. chron. I, p. 446, 958-959

Constantio III et Maximiano III. | Thermae Romae
 Diocletianae et Carthagine Maximianae aedificatae

17) Drac. Rom. 5, 103-105; 108-117; 306-311

Sin moribus esset
 ille bonus, servare pios, servare modestos
 debuerat sub pace sua 105
 (...) 110
 Sic sapiens olim Romana potentia iussit
 ne pereat Carthago nocens, inimica senatus
 et populi Aeneadum: cotem virtutis habendam.
 Sed ne Troiugenis per tempora pigra lacertis
 torporem pax longa daret, post victa rebellis
 et consumpta simul iacuit congesta ruinis;
 et tamen haec renovata micat quibus occidit armis.
 Haec igitur recidiva viget post busta resurgens 115
 Phoenicis in morem. Virtus clementia patrum:
 tu testis Carthago manes invita volensque.
 (...) 310
 Si ratio te nulla movet, si mente cruenta
 humana pietate cares, imitare leones
 quos feritas generosa iuvat: super arma tenentes
 ingruere fremitusque dare procul ore cruento
 nobilis ira solet, subiectis parcere gaudent
 et praedam rabies contempsit fulva iacentem.

18) Plutarch. Cato 27, 1

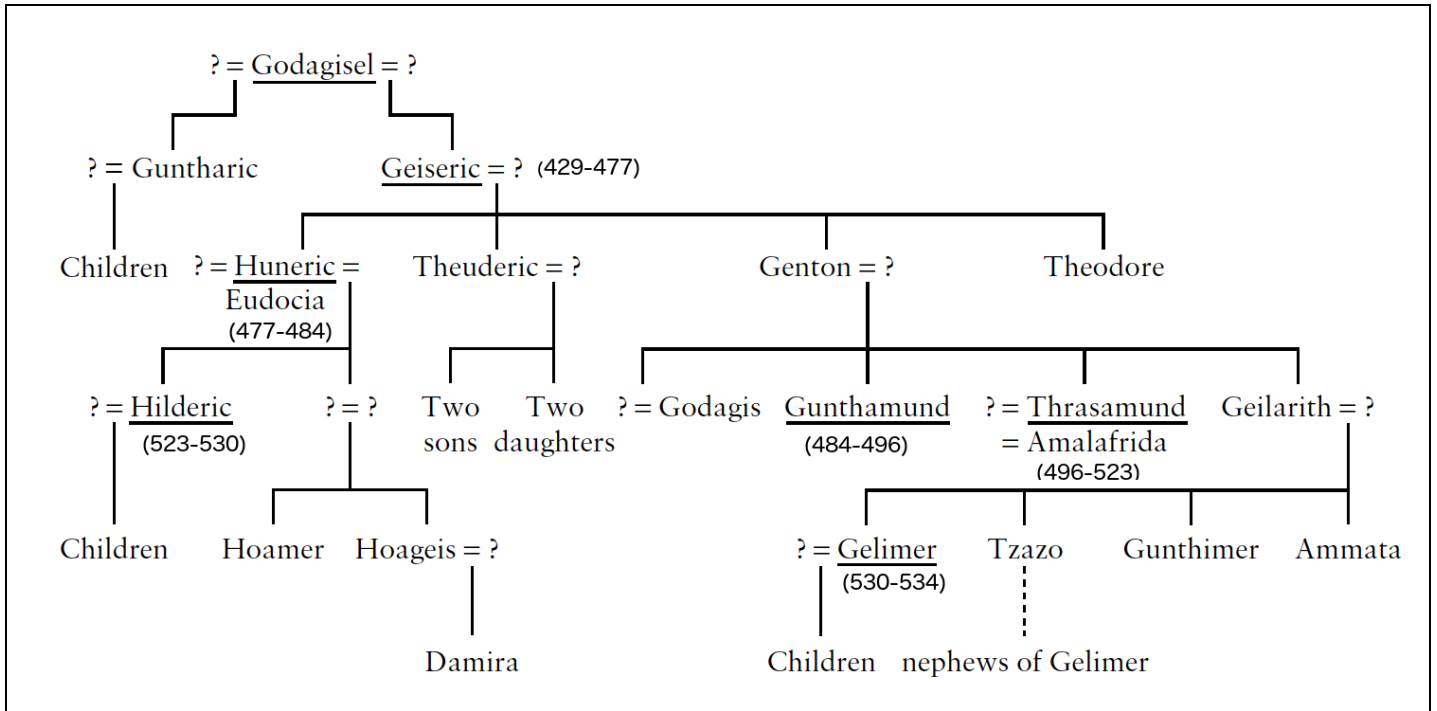
δοκεῖ δέ μοι καὶ Καρχηδόνα μὴ εἶναι.

19) Oros. adv. pag. 4, 23, 9-10; 5, 1, 5

[9] At vero, cum alii Romanorum propter perpetuam
 Romae securitatem delendam esse decernerent, alii
 vero propter perpetuam Romanae virtutis curam, quam
 sibi semper ex suspitione aemulae urbis inpenderent,
 ne vigor Romanus bellis semper exercitus in
 languidam segnitiam securitate atque otio solveretur,
 incolumem Carthaginem statui suo permittendam esse
 censerent: causam non ex iniuria lacerentium
 Carthaginensium sed ex inconstantia torpescentium
 Romanorum ortam invenio. [10] Quod cum ita sit, cur
 Christianis temporibus imputant hebetationem ac
 robiginem suam, qua foris crassi, intus exesi sunt? Qui
 porro ante sescentos fere annos, sicut sui prudentes
 timentesque praedixerant, cotem illam magnam
 splendoris et acuminis sui Carthaginem perdiderunt.
 (...) 119
 Cui [sc. Carthagini] etiam nunc, situ parvae, moenibus
 destitutae, pars miseriarum est audire quid fuerit.

20) Drac. laud. 3, 456-458

Nec iuga Romani fuerant metuenda senatus:
 parcere victor amat, sed debellare rebelles
 urget et hortatur; veniam donare suevit.

(A.H. Merrills-R. Miles, *The Vandals*, Oxford 2010, p. 57)

Possibile cronologia draconziana
 (D. Romano, *Studi draconziani*, Palermo 1959, p. 16)

450-460: nascita
 470-475: studi
 475-484: attività forense
 484: *post quem* dell'incarceramento
 484-490: composizione della *Satisfactio*
 490-496: composizione del *De laudibus Dei*
 496: *post quem* della liberazione

Sat. 93-94

Culpa mihi fuerat dominos reticere modestos
 ignotumque mihi scribere vel dominum

CIL VIII 25817

CIL VIII 25812

